

[Morten Lange.]

det nævnt nu, så kan man korte talerne af til den tid.

Derimod er der grund til at sige enkelte ting om selve det, der står i lovforslaget om landbrugsejendomme. Det drejer sig bl. a. om betingelserne for ophævelse af landbrugspligten. Det forekommer mig, at de muligheder, der her er opstillet, på ejendommeligt måde er i modstrid med en tendens, som man ellers synes at være enig om. Jeg tror, der er enighed om i det høje ting, at det ikke er så forfærdelig godt, hvis jordpriserne stiger, og at det heller ikke er så forfærdelig godt, hvis der sker en enorm prisstigning på jorden, når den går over til at blive til byggegrunde. Det kan man jo så tænke på, når man læser i lovforslaget og finder ud af, at en af betingelserne for, at der kan gives tilladelse til ophævelse af landbrugspligten, er, at en industriel virksomhed kommer med et tilbud om at give en frygtelig masse penge for jorden; så kan landbrugspligten ophæves. Jeg havde nær sagt, det var da mere i overensstemmelse med vores tankegang, at vi, hvis der var en fornuftig industrivirksomhed, der lovede, at den ikke ville give ret meget for jorden, således at den holdt igen på prisstigningen, spekulerede på, om det så var en god idé at ophæve landbrugspligten, men ligefrem, om jeg så må sige, at nedlægge i loven en påstand om, at prisstigninger er et godt argument for ophævelse af landbrugsforpligtelsen, nå ja, det er en tankegang, der er mig lidt fremmed. Men jeg er bange for, at det er en af de tankegange, der har været alt for dybt inde i vores lovgivning længe; og en af årsagerne til, at man står i en sådan situation, at man vanskeligt kan komme uden om at ophæve en så fornuftig og besindig ordning som jordrentebregene, er simpelt hen, at man har ladet udviklingen i prisniveauet for landbrugsjord løbe imod skyerne; det havde i høj grad været ønskeligt, om man kunne have holdt igen på denne udvikling.

Jeg har den opfattelse, at de lovforslag, der her ligger foran os, naturligvis trænger til endnu en udvalgsbehandling, og for mig og mit parti gælder det, at der er en hel del ting, vi kunne tænke os at se på og få ændret; det gælder ikke mindst lovforslaget om landbrugsejendomme, hvor jeg mener

der til en vis grad er en forkert tendens; det gælder også i spørgsmålet om en nøjere præcisering af den offentlige forkøbsret til jord, hvor jeg tror den i virkeligheden skulle eksekveres videre, end der er mulighed for i øjeblikket. Alt dette kan vi tale om i udvalget, men som sagt, det, som jeg tror i virkeligheden presser sig på, er en mere vidtgående landbrugslovgivning, som griber ind på det landsplanlægningsmæssige område; jeg savner en virkelig landbrugsstrukturlovgivning i Danmark, ikke med hensyn til hvordan det enkelte landbrug skal være, men hvordan hele vores landbrugsområdestruktur skal forudses; vi savner i høj grad landsplanlægning på dette område, og den ville gøre det væsentlig nemmere at komme frem til principperne i lov om landbrugsejendomme.

Så kun en bemærkning til, som kæder min omtale af dette forslag sammen med noget andet, og som jeg føler trang til at nævne, fordi det drejer sig om oplysninger, der er kommet frem for nylig.

Når det gælder om at få landbrugspligten ophævet, er bl. a. en af de gode undskyldninger, man kan finde på, den, at man vil grave noget grus eller forskelligt andet op af sin jord; det anses jo for at være en hvilken som helst jordejers ret, at han kan grave grus og andre dybere i jorden liggende materialer op. Desværre lagde man grænsen for den slags transaktioner lovlig dybt nede i jordbunden, dengang man lavede vores undergrundslov; men jeg nævner det her blot for at understrege på det nuværende tidspunkt, at en lang række af den type af ressourcer er ved at blive til mangelvare, fordi de har været overudnyttet, og vi er givetvis i den situation, at vi bliver nødt til at spekulere alvorligt på, om vi også fortsat kan lade folk selv bestemme, om de vil grave det grus op, de bor på. Det lyder så fromt og godt med den almindelige ejendomsret til det grus, man bor på, men er det én gang gravet op, så er det væk; man har selv arvet det fra sine forgængere, men den, der har gravet det op, han har disponeret over rigdomme, og det er dog egentlig en disposition, som man måske har været for grådig med herhjemme i de senere år; vi har ikke råd til at tære planløst på vore ressourcer, heller ikke når det gælder grus og sand.